

Projekt

z dnia 3 grudnia 2015 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA PŁOCKA**

z dnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1 i ust 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r. poz. 1286) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się jako obowiązujący na terenie miasta Płocka Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Płocka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Płocka

Artur Jaroszewski

**ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka**

Roman Siemiątkowski

**PREZYDENT
Miasta Płocka**

Andrzej Nowakowski

GLÓWNY SPECJALISTA

Joanna Dobrzeńska

ADWOKAT

Honorata Żółtowska-Sz...

DYREKTOR

Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Maria Pardyka

SKARBNIK MIASTA PŁOCKA

Wojciech Ostrowski

UZASADNIENIE

Na mocy art. 4¹ ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r. poz. 1286 j.t.) jednostki samorządu terytorialnego wykonują zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 wymienionej ustawy realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalany jest corocznie przez Radę Miasta Płocka.

Zakres zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w obszarze profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych jest bardzo zróżnicowany, przez co wymaga interdyscyplinarnego podejścia oraz współpracy wielu podmiotów. W związku z powyższym, Zarządzeniem Nr 863/2015 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 27 lipca 2015 roku powołano Zespół zadaniowy ds. opracowania projektu dokumentu pn. „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok”. W skład wymienionego Zespołu weszli przedstawiciele różnych podmiotów wykonujących zadania z zakresu profilaktyki i uzależnień:

1. Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka,
3. Wydziału Edukacji i Kultury Urzędu Miasta Płocka,
4. Zespołu tematycznego ds. Zdrowia i profilaktyki uzależnień reprezentujący:
 - Płockie Stowarzyszenie Klub Abstynentów,
 - Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Płockiej.

Przyjęcie przez Radę Miasta Płocka wymienionego Programu przyczyni się do efektywnego prowadzenia działań w środowisku lokalnym w zakresie profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, mających na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, rozwój działań związanych z profilaktyką uzależnień oraz wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką.

Projekt Uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez Płocką Radę Działalności Pożytku Publicznego.

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka

Roman Siemiątkowski

GLÓWNY SPECJALISTA

Joanna Dobrzeńska

DYREKTOR
Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Agnieszka Busz

Miejskiej Komisji Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych

Maria Paradyka

ZAŁĄCZNIK
do Uchwały Nr
Rady Miasta Płocka
z dnia 2015 roku
w sprawie: przyjęcia
Miejskiego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2016 rok

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2016 ROK**

WPROWADZENIE

Negatywne konsekwencje związane z alkoholem należą do najpoważniejszych problemów społecznych i zdrowotnych występujących w naszym kraju. Nadużywanie napojów alkoholowych ma negatywny wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne pojedynczych osób oraz ich bliskich, wpływa niekorzystnie na bezpieczeństwo publiczne. Prowadzi do wielu problemów: przemocy, zaburzeń zdrowotnych, bezrobocia, ubóstwa, wypadków samochodowych, przestępczości, rozpadu życia rodzinnego. Szacuje się, że w Polsce uzależnionych od alkoholu jest ok. 600 tys. osób, natomiast osób pijących alkohol szkodliwie ok. 2,5 mln.

W związku z powyższym organy administracji samorządowej są zobowiązane do ochrony obywateli przed niekorzystnymi skutkami spożywania alkoholu. Obszar działań gminnych określony jest w art. 4¹ *ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz. U. 2015.1286 j. t.), ich realizacja prowadzona jest w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Miasta Płocka. Zgodnie z wymienioną ustawą do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Program stanowi element strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Płocka, jest powiązany z realizacją zadań gminnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie. Określa cele i zadania, a także działania służące ich realizacji.

Głównymi założeniami *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok* jest dalszy rozwój działań z obszaru profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych, mających na celu zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz niwelowanie i zmniejszanie negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu. Opisane sposoby realizacji poszczególnych zadań Programu wynikają z potrzeb lokalnych oraz możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Uwzględniają ponadto propozycje zgłoszone przez lokalne podmioty zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Przy opracowywaniu Programu wykorzystano wnioski zawarte w „Raplocie stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2014 rok”, który zawiera diagnozę lokalnych problemów alkoholowych oraz zasobów instytucjonalnych w mieście Płocku. Przy konstruowaniu Programu uwzględniono również dotychczasowe doświadczenia z realizacji działań z obszaru profilaktyki i uzależnień. Cele i działania Programu są zgodne z *Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015* oraz *Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015*, które definiują kierunki działań z ww. zakresu. Cele i zadania Programu są zgodne z „Rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2016 roku” wydanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach zadań Programu będą prowadzone systematyczne działania edukacyjno-informacyjne skierowane do społeczności lokalnej mające na celu podnoszenie świadomości na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Kontynuowane będą ponadto kompleksowe działania pomocowe. Działania określone w Programie skierowane są do wszystkich mieszkańców Płocka, którzy spotykają się z problematyką uzależnień, w szczególności dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu, ich rodziców oraz nauczycieli; osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, w tym osób pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy; osób uzależnionych od alkoholu; osób współuzależnionych oraz ofiar przemocy. Duża część działań skierowana będzie do dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym.

Program został opracowany przez Zespół ds. opracowania projektu dokumentu pn. „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok” powołany Zarządzeniem Nr 863/2015 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 27 lipca 2015 roku. W skład Zespołu weszli przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu tematycznego ds. Zdrowia i profilaktyki uzależnień, Wydziału Edukacji i Kultury oraz Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. Treść Programu została zaopiniowana pozytywnie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ponadto projekt Programu przekazano do konsultacji społecznym podmiotom zajmującym się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, jak również Płockiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego.

Działania ujęte w Programie będą realizowane przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Płocka, w szczególności Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji i Kultury, Biuro Rzecznika Osób Niepełnosprawnych, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podmioty realizujące zadania z ww. zakresu, w szczególności: placówki oświatowo-wychowawcze, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, Straż Miejską w Płocku, Książnicę Płocką, Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki, Płocką Galerię Sztuki, Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy w Płocku.

DIAGNOZA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYWANIEM ALKOHOLU W PŁOCKU

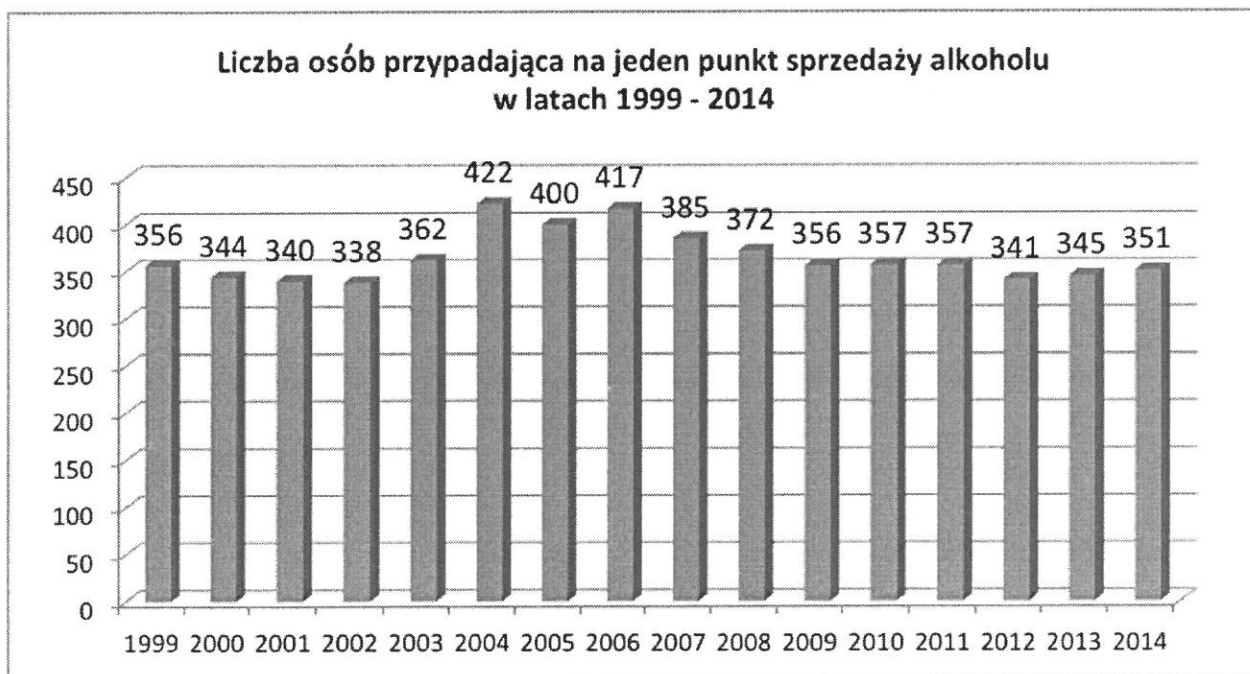
Diagnoza rozmiaru problemów alkoholowych na poziomie lokalnym została zawarta w „Raporcie stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2014 rok”. Celem opracowania Raportu było m. in. przedstawienie oraz analiza poszczególnych problemów związanych z alkoholem występujących na terenie miasta Płocka, określenie ich rozmiarów oraz dynamiki zmian w dłuższej perspektywie czasowej. Diagnoza zawiera informacje dotyczące rynku alkoholowego oraz dostępności napojów alkoholowych, konsekwencji zdrowotnych, prawnych i społecznych związanych z niewłaściwym używaniem alkoholu. Na podstawie ww. diagnozy poniżej przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące problemów alkoholowych występujących w naszym mieście. Poniższe informacje zostały wykorzystane przy ustalaniu działań priorytetowych realizowanych w ramach zadań Programu.

1. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych

Ważnym czynnikiem, który wpływa na poziom konsumpcji alkoholu jest fizyczna możliwość jego nabycia, czyli liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Duża dostępność alkoholu wpływa na rozpowszechnienie problemów zdrowotnych i społecznych związanych z alkoholem. Dostępność fizyczną alkoholu w Płocku przedstawia poniższy wykres. W roku 2014 wzrosła liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych - na jeden punkt przypadało 351 mieszkańców i jest to wzrost w porównaniu z rokiem 2013 o 6 osób.

Wykres 1

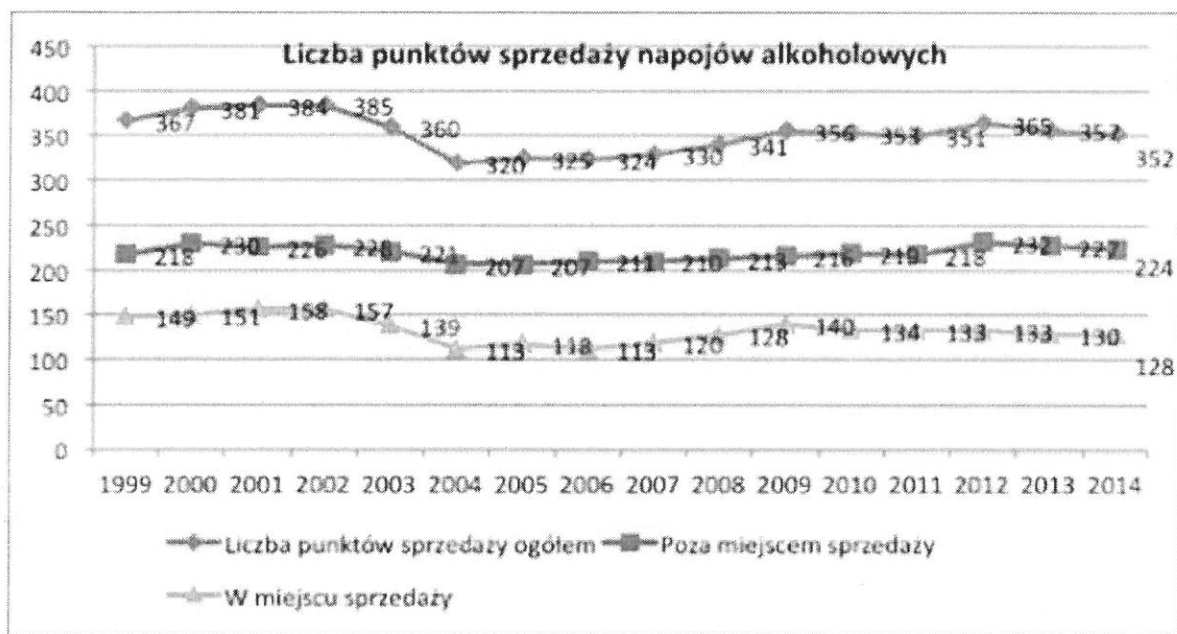
Liczba osób przypadająca na jeden punkt sprzedaży alkoholu w latach 1999-2014

W 2014 roku zmniejszyła się łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych – spadek o 5 punktów w stosunku do roku 2013. Zmiana ta dotyczy zarówno liczby punktów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży - spadek o 2 punkty, jak i poza miejscem sprzedaży – spadek o 3 punkty. Dynamikę zmian w obszarze liczby punktów sprzedaży ilustruje wykres poniżej.

Wykres 2

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 1999 – 2014

2. Szkody zdrowotne

Zaburzenia związane z nadmiernym spożywaniem alkoholu wywołują szkody zdrowotne u osób pijących, jak również członków ich rodzin. W Płocku funkcjonują podmioty udzielające pomocy osobom nadużywającym alkoholu bądź uzależnionym, które dysponują danymi na temat rozmiarów problemów alkoholowych. Analizując przedstawione informacje należy pamiętać, że nie są one prostym odzwierciedleniem rozmiaru zaburzeń spowodowanych nadmiernym piciem alkoholu. Poniższe dane obrazują poziom dostępności do specjalistycznej pomocy.

1. Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o. w 2012 roku przyjęła zdecydowanie mniej pacjentów niż w latach ubiegłych – 729 osób, w 2013 roku liczba przyjęć pozostała na podobnym poziomie – 803 osoby, w 2014 roku odnotowano dalszy spadek liczby pacjentów – 690 osób. W 2014 roku, podobnie jak w roku 2013, liczba pacjentów pierwszorazowych pozostała na niezbyt wysokim, w porównaniu ze średnią wieloletnią poziomem – 206 osób. Liczba pacjentów zobowiązanych do leczenia wzrosła w stosunku do roku 2013 z 71 do 112 osób. W stosunku do lat poprzednich odsetek najmłodszych pacjentów – w wieku 19-29 lat pozostał nie zmieniony i stanowił 11 % ogółu pacjentów.
2. W Pododdziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o. ogółem w 2014 roku hospitalizowano 484 osoby uzależnione od alkoholu, w tym 447 mężczyzn, w porównaniu z rokiem 2013 nastąpił wzrost o 39 osób. Po wyraźnym spadku w 2011 roku, w 2014 roku nastąpił kolejny spadek liczby przyjęć pierwszorazowych. Od 2007 roku proporcje między hospitalizowanymi kobietami i mężczyznami utrzymują się na stałym poziomie, mężczyźni stanowią około 90% wszystkich pacjentów. Liczba pacjentów kierowanych na leczenie decyzją sądu, po chwilowym wzroście w 2013 roku, utrzymuje się na podobnym poziomie - kilkunastu osób w ciągu roku.
3. W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Płocku w roku 2014 z powodu zatrucia alkoholowego leczono 35 osób. Zestawienie danych z lat 2009-2014 wskazuje na niewielkie wahania trendu liczby przyjęć z powodu zatrucia alkoholowego - od 24 osób w 2013 roku do 45 osób w 2011 roku. Wśród pacjentów w 2014 roku było 14 kobiet, w 2013 roku - 8 kobiet, w 2012 roku – 7 kobiet. W 2009 i 2011 roku odnotowano po 1 zgonie, natomiast w 2012 i 2014 zmarło po 6 osób.

4. W Wojewódzkim Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gostyninie – Zalesiu od 2006 do 2013 roku ogólna liczba osób leczonych z powodu uzależnienia od alkoholu systematycznie malała - 142 osoby w 2006 roku i 52 osoby w 2013 roku. W 2014 roku nastąpił wzrost do 77 osób. Wśród hospitalizowanych niezmiennie dominują mężczyźni - w 2012 roku stanowili oni 92% ogółu pacjentów, w 2013 roku – 85%, w 2014 roku – 84 %. W 2013 roku nastąpił gwałtowny spadek w kategorii pacjentów przyjętych z nakazu sądowego – było ich tylko 3 (w 2012 roku – 36, w 2011 roku – 34), natomiast w 2014 roku nastąpił wzrost do 11 osób. Po dużym spadku zaobserwowanym w 2013 roku w grupie pacjentów pierwszorazowych - 26 osób, w 2014 roku nastąpił wzrost do 44 osób.
5. Według danych otrzymanych z Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku (dane dotyczą nie tylko mieszkańców Płocka) w roku 2014 interweniowano do 1 185 osób, w tym do 1 011 mężczyzn i 174 kobiet, w roku 2013 interweniowano do 1 548 osób, w tym do 1 282 mężczyzn i 266 kobiet. W roku 2012 interweniowano do 1 426 osób, w tym do mężczyzn – 1 220, do kobiet – 206. Oznacza to spadek liczby interwencji w stosunku do roku 2013 i odwrócenie tendencji wzrostowej obserwowanej od 2009 roku. Najwięcej interwencji skierowanych było do osób w przedziale wiekowym 31-40 lat, czyli do młodszych niż w latach poprzednich (41-50 lat). Do pijanych dzieci (do 18 roku życia) Pogotowie Ratunkowe w 2014 roku wyjeżdżało 23 razy, czyli podobnie do 2011 i 2013 roku (22 razy), ale częściej niż w 2012 roku.

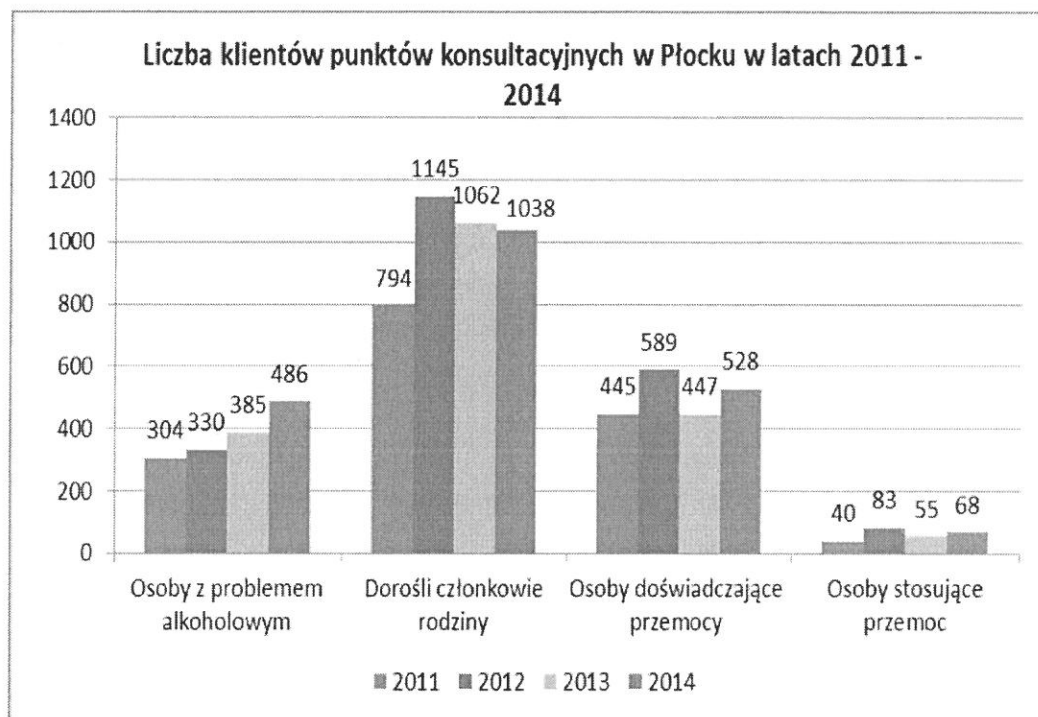
Zgodnie z informacją zawartą w „Raporcie stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2014 rok” spadła ogólna liczba pacjentów płockich placówek służby zdrowia potrzebujących pomocy w związku z nadużywaniem alkoholu, zwłaszcza liczba pacjentów ambulatoryjnych. W placówkach stacjonarnych odnotowano wzrost przyjęć pacjentów uzależnionych od alkoholu. Spadła też liczba pacjentów pierwszorazowych. Wzrosła natomiast liczba pacjentów przyjmowanych na leczenie z nakazu sądowego. Dane te mogą świadczyć o wzrastającej dostępności i atrakcyjności pomocy terapeutycznej, hipotezę tę potwierdza spadek ogólnej liczby przyjęć do Izby Wytrzeźwień w 2014 roku.

Dane Punktów Konsultacyjnych

Osoby z problemem alkoholowym oraz członkowie ich rodzin mogą uzyskać pomoc w Punktach Konsultacyjnych, w których oferowana jest pomoc specjalistyczna i informacyjna stanowiąca uzupełnienie oferty wspomagającej proces leczenia. Punkty Konsultacyjne udzielają porad osobom z problemem alkoholowym, dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osobom współuzależnionym i DDA), ofiarom przemocy w rodzinie oraz sprawcom przemocy w rodzinie. W 2014 roku, w porównaniu z rokiem 2013, zwiększyła się ogólna liczba klientów punktów konsultacyjnych o 171 osób (o 8,7%) oraz porad o 283 (o 9,5%). Wzrost dotyczy trzech grup klientów: osób z problemem alkoholowym, ofiar przemocy i sprawców. W przypadku dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym odnotowano niewielki spadek – o 24 osoby. Porównując kolejne lata 2011-2014 można zaobserwować systematyczny wzrost liczby osób z problemem alkoholowym – na przestrzeni porównywalnego okresu nastąpił wzrost o blisko 60 %. Na przestrzeni ostatnich trzech lat można zauważyć systematyczny niewielki spadek liczby dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym – spadek o 107 osób (o 9,3%). W przypadku pozostałych grup nie da się zaobserwować jednoznacznego trendu.

Wykres 3

Liczba klientów punktów konsultacyjnych w Płocku w latach 2011-2014

3. Konsekwencje prawne i społeczne związane z używaniem alkoholu

Alkohol powoduje wielowymiarowe szkody społeczne i prawne, ma wpływ na popełnianie przestępstw i wykroczeń. Do szczególnie uciążliwych, ze względu na swoje złożone konsekwencje, należy zjawisko przemocy w rodzinie. Spożywanie alkoholu jest wiodącym czynnikiem, który towarzyszy występowaniu przemocy w rodzinie i z tego względu przemoc domowa znajduje się na mapie polskich problemów alkoholowych.

1. W wyniku kontroli/interwencji, a także innych działań w 2014 roku na terenie miasta Straż Miejska w Płocku ujawniła 556 wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom *ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. Stanowi to spadek w stosunku do roku 2013 o 25,7%, od 2011 roku systematycznie zmniejsza się liczba interwencji.

Wykres 4

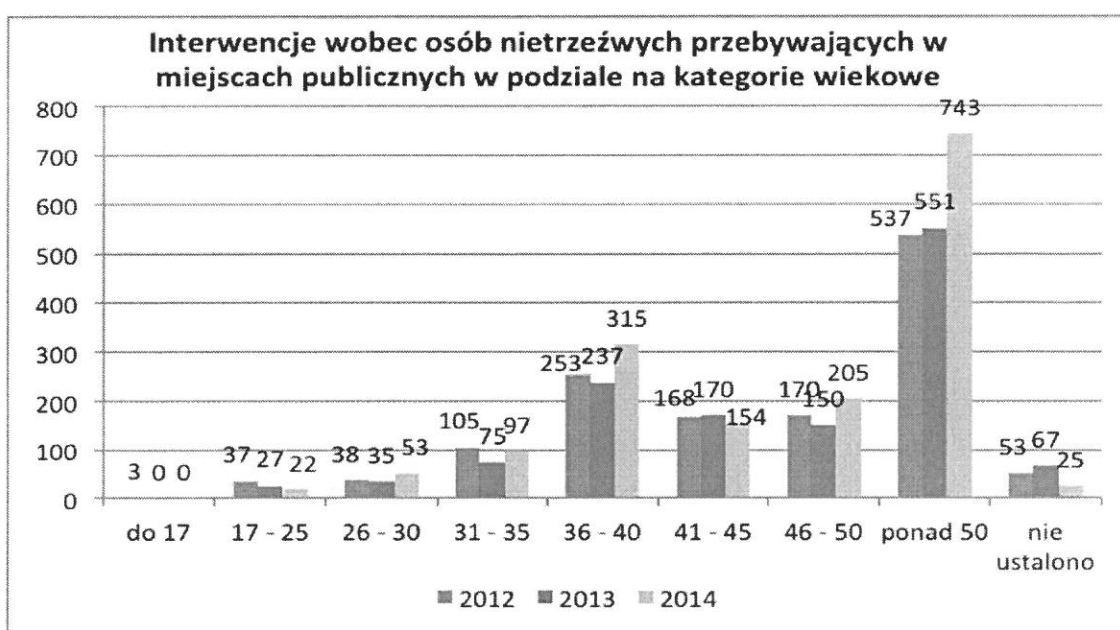
Liczba wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w latach 2005-2014

W 2013 roku liczba interwencji wobec osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych, gdzie pozostawienie ich mogło zagrozić ich życiu lub zdrowiu albo porządkowi publicznemu wyniosła 1 312, co oznacza spadek o 6,7% w stosunku do roku 2012, kiedy takich interwencji było 1 364. W 2014 roku nastąpił wzrost ww. interwencji do 1 614. W porównaniu do roku 2013 odnotowano wzrost interwencji przede wszystkim w grupie wiekowej ponad 50 lat – wzrost o 192 osoby (o 26 %), w tej grupie wiekowej liczba interwencji rośnie systematycznie od 2010 roku. Podobny wzrost procentowy – 25% i 78 osób odnotowano w grupie wiekowej 36-40 lat, w grupie wiekowej 46-50 lat nastąpił wzrost o 55 osób – 27%. Zmniejszenie liczby interwencji nastąpiło tylko w dwóch grupach wiekowych: 17-25 lat (spadek o 5 osób) oraz 41-45 lat (spadek o 16 osób). W 2013 oraz 2014 roku nie interweniowano do osób w wieku „do 17 lat”.

Wykres 5

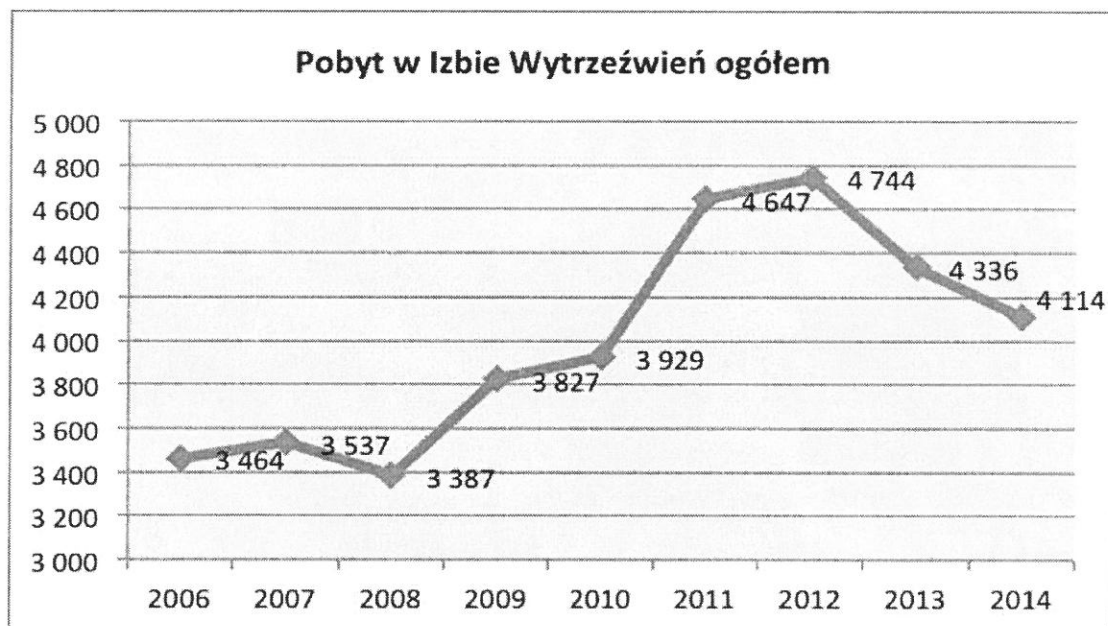
Interwencje przeprowadzone w latach 2012-2014 wobec osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych w podziale na kategorie wiekowe

2. Z danych Izby Wyrzeźwień w Płocku wynika, że od roku 2008 do roku 2012 liczba klientów zwiększała się systematycznie, natomiast w latach 2013 i 2014 zaobserwowano odwrócenie trendu i spadek liczby klientów. W 2014 roku zostało zatrzymanych do wyrzeźwienia 4 114 osób (w 2013 roku - 4 336 osób, w 2012 roku - 4 744 osoby, w 2011 roku - 4 647 osób). W 2014 roku w porównaniu z rokiem 2013 odnotowano spadek liczby klientów w kategoriach wiekowych: 13-17, 18-24, 25-29 oraz 41-50. Wzrost nastąpił w kategoriach wiekowych 30-40 oraz powyżej 50. Od 2008 roku następuje systematyczny spadek w grupie wiekowej 13-17 lat - z 46 osób w 2008 roku do 9 osób w 2014 roku. Analizując dane dotyczące uczniów i studentów dowiedzionych do Izby Wyrzeźwień widać, że ogólna liczba w roku 2014 była zdecydowanie mniejsza niż w latach ubiegłych - 33 osoby (w 2013 roku - 75 osób, w 2012 roku - 96 osób, w 2011 roku - 95 osób) oraz, że spadek dotyczy wszystkich grup uczniów i studentów. Od 2009 roku zmniejsza się liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych - jest to największy procentowy spadek - o 78 % w stosunku do roku 2009, liczba uczniów szkół gimnazjalnych - spadek o 70% w stosunku do 2009 roku. Liczba studentów w roku 2014 była najniższa na przestrzeni lat. W latach 2013-2014 do Izby Wyrzeźwień nie został dowieziony żaden uczeń szkoły podstawowej.

Wykres 6

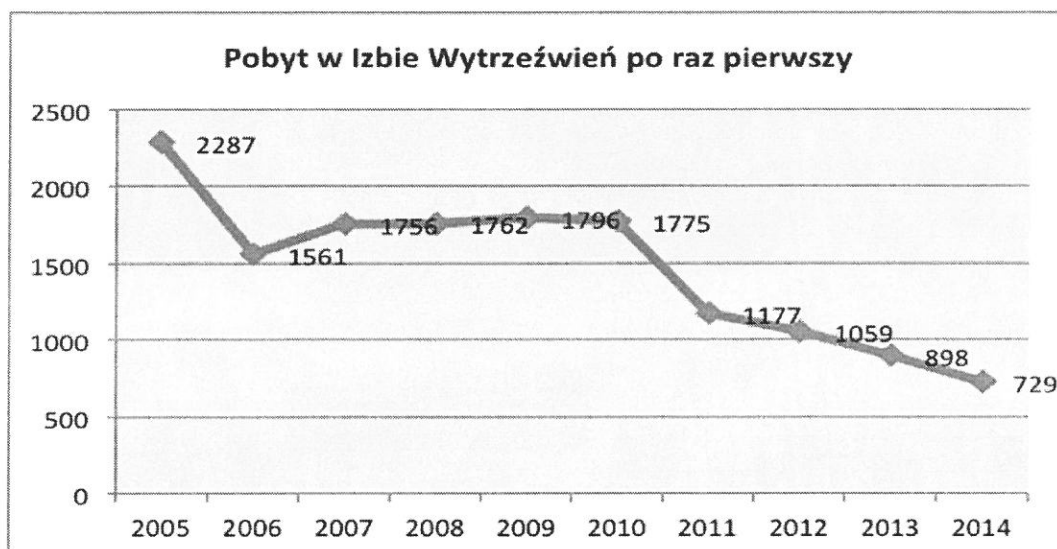
Pobyt w Izbie Wyrzeźwień ogółem w latach 2006-2014

Od 2010 roku systematycznie zmniejsza się liczba osób, które po raz pierwszy trafiły do Izby Wyrzeźwień - w stosunku do roku 2009 o prawie 60%, w stosunku do roku 2013 o 18,8%. Dynamikę zmian w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7

Pobyt w Izbie Wyrzeźwień po raz pierwszy w latach 2005-2014

3. Według danych uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Płocku w 2014 roku zatrzymano 2 035 osób dorosłych podejrzanych o popełnienie przestępstw z terenu miasta i powiatu (w tym 1 287 z terenu miasta) i jest to spadek w porównaniu z rokiem 2013 o 13%. Odsetek nietrzeźwych stanowił 38,4% w stosunku do zatrzymanych z terenu miasta i powiatu oraz 29,6% w stosunku do zatrzymanych w mieście.

Wykres 8

Liczba osób podejrzanych o popełnienie przestępstw 2008-2014

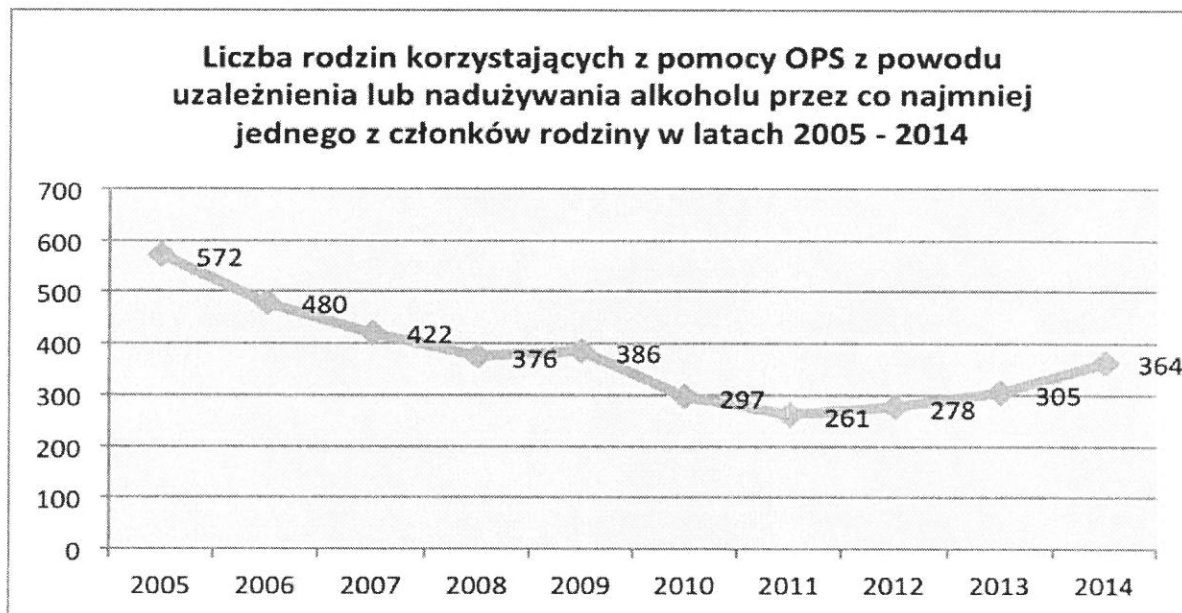

W 2014 roku Policja skierowała do Sądu 1 285 wniosków w związku z wykroczeniami przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu w związku z alkoholem (w 2013 roku – 421 wniosków) oraz 85 wniosków w związku z wykroczeniami przeciwko bezpieczeństwu na drogach w związku z alkoholem (w 2013 roku – 65 wniosków). W 2014 roku przeprowadzono 940 interwencji domowych, w tym 323 dotyczyło przemocy domowej, co stanowiło 34,4% ogółu interwencji i jest to poziom procentowy zbliżony do 2000 roku, zaś liczba interwencji jest podobna do roku 2013. Ogólna liczba osób, wobec których przeprowadzono interwencje wyniosła 268, z czego 104 sprawców znajdowało się pod wpływem alkoholu, co stanowiło 38,8% wszystkich sprawców. W 2014 roku Policja skierowała 17 spraw z aktem oskarżenia w sprawie znęcania się nad rodziną (w roku 2013 – 26 spraw, w roku 2012 – 28 spraw).

4. W 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku udzielił pomocy materialnej 4 458 rodzinom, w tym 364 rodzin (8,2%) korzystało z pomocy w związku z uzależnieniem lub nadużywaniem alkoholu przez któregoś z członków rodziny. W 2013 roku odpowiednio 4 618 rodzin ogółem i 305 rodzin z problemem alkoholowym - 6,6%. W roku 2012 rodziny z problemem alkoholowym stanowiły 6,3%, zaś w 2011 roku – 5%. W porównaniu z rokiem 2013 zwiększyła się liczba rodzin objętych pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu o 59 rodzin, co stanowi wzrost o 19,3%. Analizując liczbę rodzin z problemem alkoholowym korzystających z pomocy materialnej na przestrzeni lat widać, że do 2011 roku (z wyjątkiem 2009 roku) liczba ta systematycznie spadała z 572 w roku 2005 do 261 w 2011 (spadek o ponad połowę). Natomiast ostatnie trzy lata przyniosły wzrost w tym zakresie.

Wykres 9

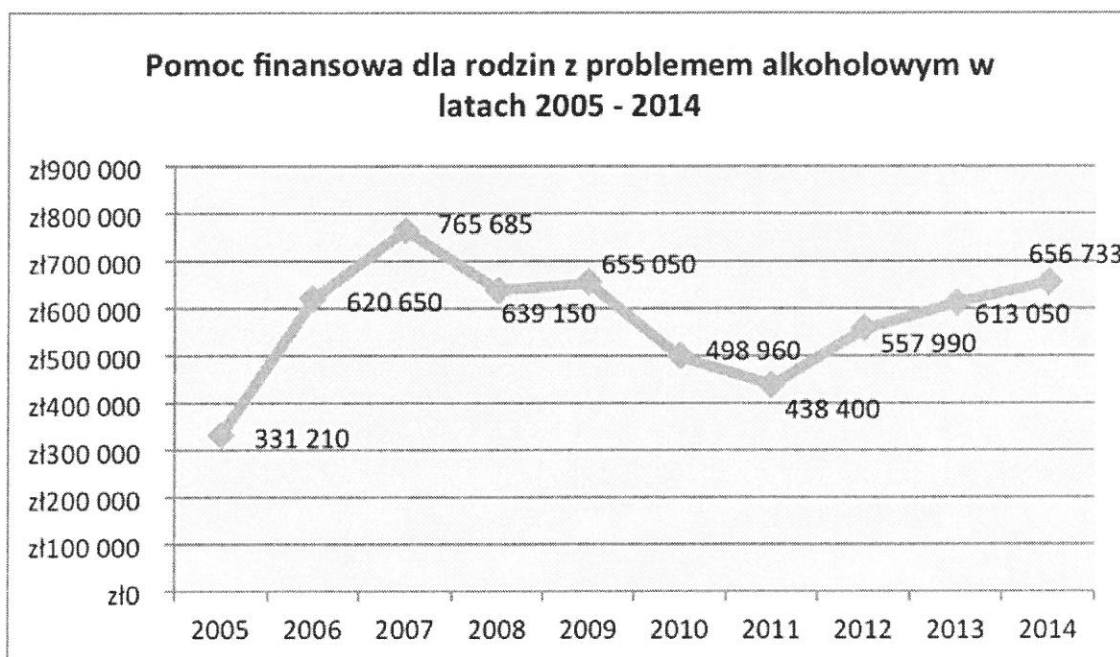
Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny w latach 2005-2014

Ogólna kwota przeznaczona na pomoc finansową dla rodzin z problemem alkoholowym zwiększa się systematycznie od 2012 roku osiągając w 2014 roku poziom 656 733,00 zł. Jest to o 43 683,00 zł więcej niż w roku 2013 (wzrost o 7,1%). W 2013 roku wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc dla tych rodzin wzrosła o 55 060,00 zł, co stanowi wzrost w stosunku do roku 2012 o 9,9%. Średnia roczna wielkość środków finansowych, jaka w ramach pomocy materialnej została przekazana w 2014 roku rodzinom z powodu alkoholu wyniosła 1 804,00 zł i jest mniejsza w stosunku do roku 2013 o 206,00 zł (w 2013 roku - 2 010,00 zł, w 2012 roku 2 007,00 zł).

Wykres 10

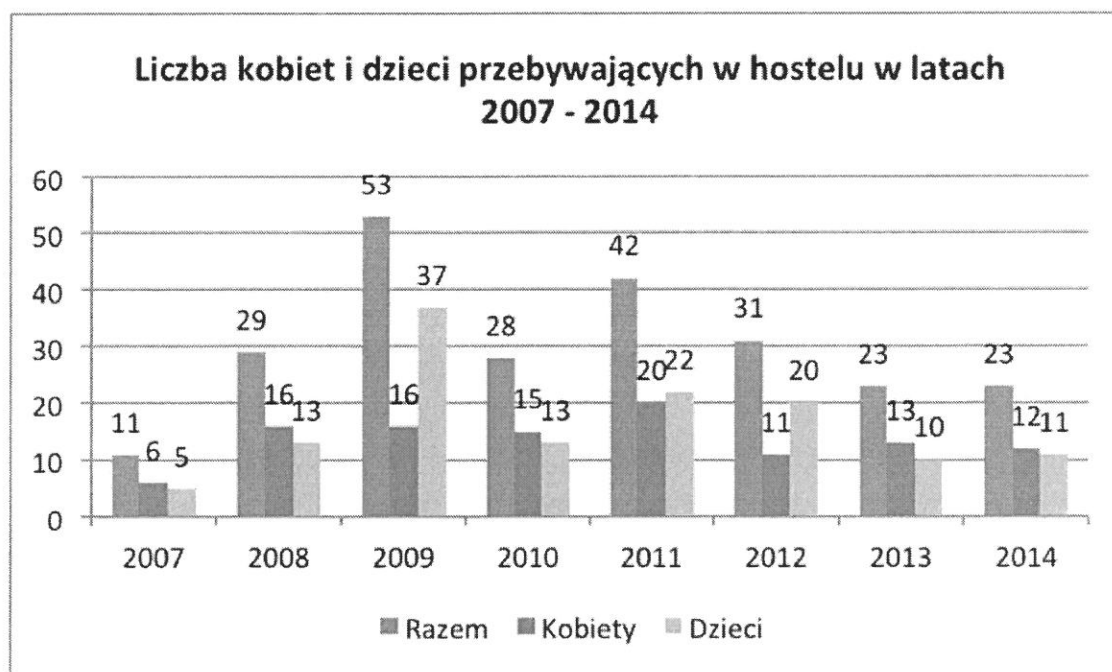
Pomoc finansowa dla rodzin z problemem alkoholowym w latach 2005-2014

5. W 2014 roku z oferty Hostelu (Domu dla osób doznających przemocy w rodzinie) skorzystały 23 osoby (12 kobiet i 11 dzieci), czyli tyle samo, co w 2013 roku (13 kobiet i 10 dzieci). Oznacza to systematyczny spadek od 2011 roku, kiedy z oferty Hostelu skorzystały 42 osoby (20 kobiet i 22 dzieci), w 2012 roku – 31 osób (11 kobiet i 20 dzieci).

Wykres 11

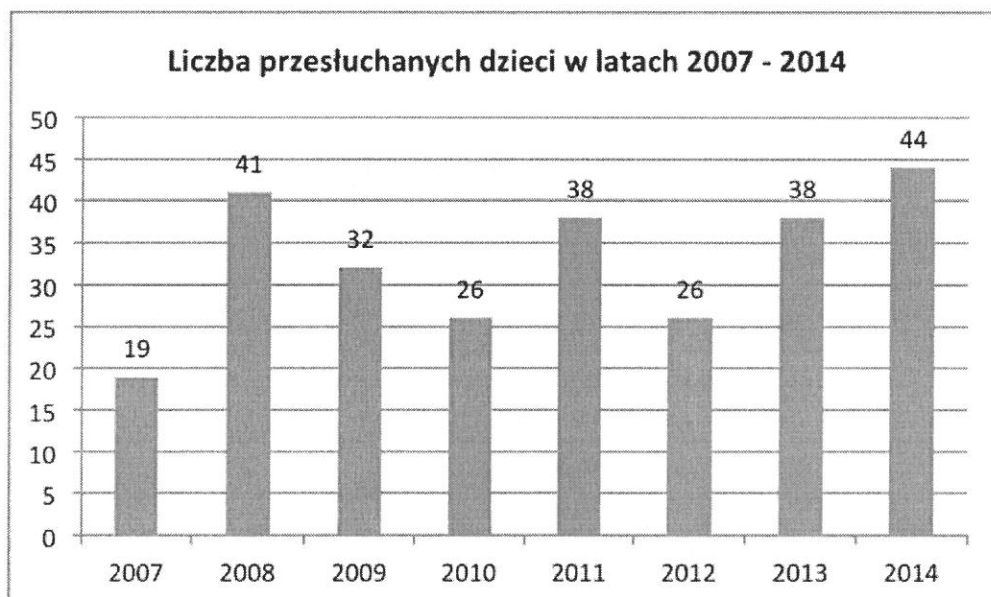
Liczba kobiet i dzieci przebywających w Hostelu w latach 2007-2014

6. Liczba przesłuchiowanych dzieci w Pokoju Przyjaznych Przesłuchań zwiększa się systematycznie od 2012 roku osiągając w 2014 roku poziom najwyższy w analizowanym okresie – 44 dzieci, w tym 24-ro dzieci zeznawało w charakterze pokrzywdzonego, zaś 20-ro w charakterze świadków. W 2013 roku spośród 38 przesłuchanych 14-oro dzieci zeznawało w charakterze pokrzywdzonego, zaś 24-oro dzieci w charakterze świadka.

Wykres 12

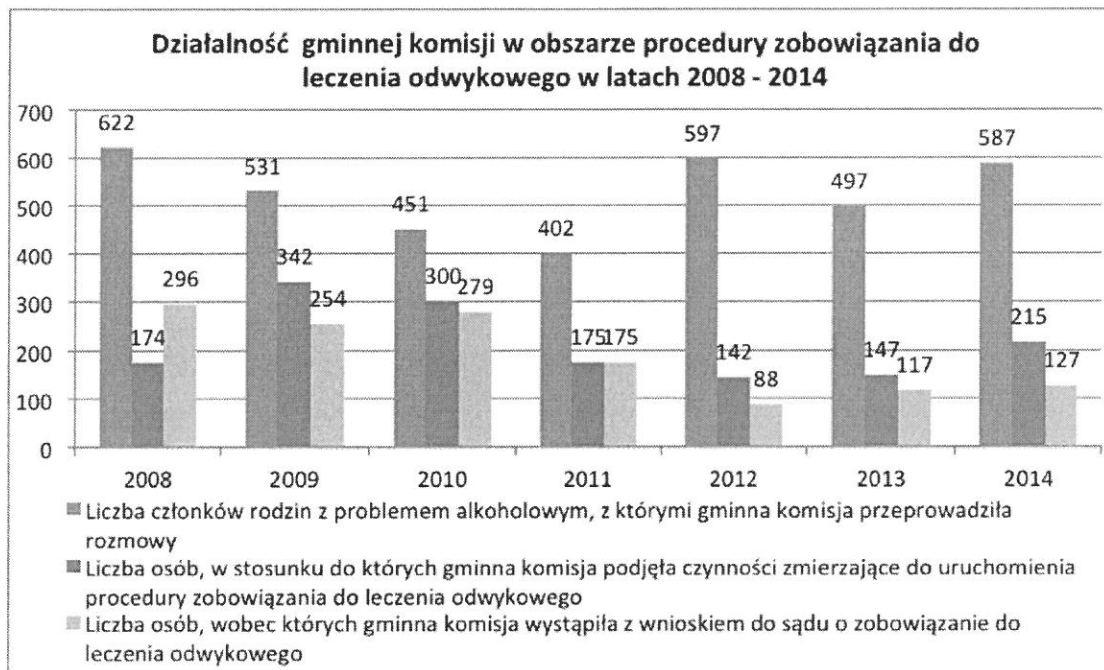
Liczba przesłuchanych dzieci w Pokoju Przyjaznych Przesłuchań w latach 2007-2014

7. W Ośrodku Opiekuńczo – Wychowawczym w Płocku w 2014 roku miał miejsce dalszy spadek liczby dzieci przebywających w Ośrodku ze względu na problemy alkoholowe lub przemocy w rodzinie. W Placówce Interwencyjnej przebywało 41 osób (w 2013 roku – 49 osób, w 2012 roku - 54 osoby), a w Placówce Socjalizacyjnej – 36 osób (w 2013 roku – 30 osób, w 2012 roku - 38 osób). W Placówce Interwencyjnej nie było osób ze względu na ujawniony problem przemocy w rodzinie (w 2013 i 2012 roku po 3 osoby), a 16 osób przebywało ze względu na ujawniony problem alkoholowy w rodzinie (w 2013 roku – 23 osoby, w 2012 roku – 16 osób). W Placówce Socjalizacyjnej 12 osób zostało umieszczonych ze względu na ujawniony problem alkoholowy (w 2013 roku – 14 osób, w 2012 roku – 26 osób) oraz 3 osoby ze względu na przemoc w rodzinie.
8. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2014 roku przeprowadziła rozmowy z 587 członkami rodzin z problemem alkoholowym, co stanowi wzrost w porównaniu z 2013 rokiem o 90 osób - o 18,1% (w 2013 roku – 497 osób, w 2012 rok – 597 osób). W stosunku do 215 osób Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, co stanowi wzrost w stosunku do roku 2013 o 68 osób – 46,3% (w 2013 roku – 147 osób, w 2012 roku – 142 osoby). Wobec 127 osób Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2013 o 10 osób - o 8,5%, (w 2013 roku – 117 osób, w 2012 roku – 88 osób). W 2014 roku w porównaniu z rokiem 2013 zwiększyła się zarówno liczba członków rodzin z problemem alkoholowym, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy, jak i liczba osób, wobec których Komisja uruchomiła czynności zmierzające do zastosowania leczenia odwykowego oraz liczba osób, wobec których skierowano wnioski do sądu.

Wykres 13

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w obszarze zobowiązania do leczenia odwykowego w latach 2008-2014

Na przestrzeni ostatnich trzech lat zwiększyła się liczba osób doświadczających przemocy, z którymi kontaktowała się Komisja. Znaczący wzrost odnotowano w roku 2012 w stosunku do 2011 i jest to zapewne związane z wejściem w życie rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskiej Karty. Natomiast w roku 2014 w stosunku do roku 2013 zmniejszyła się o 54 liczba osób stosujących przemoc, z którymi kontaktowała się Komisja.

Tabela 1

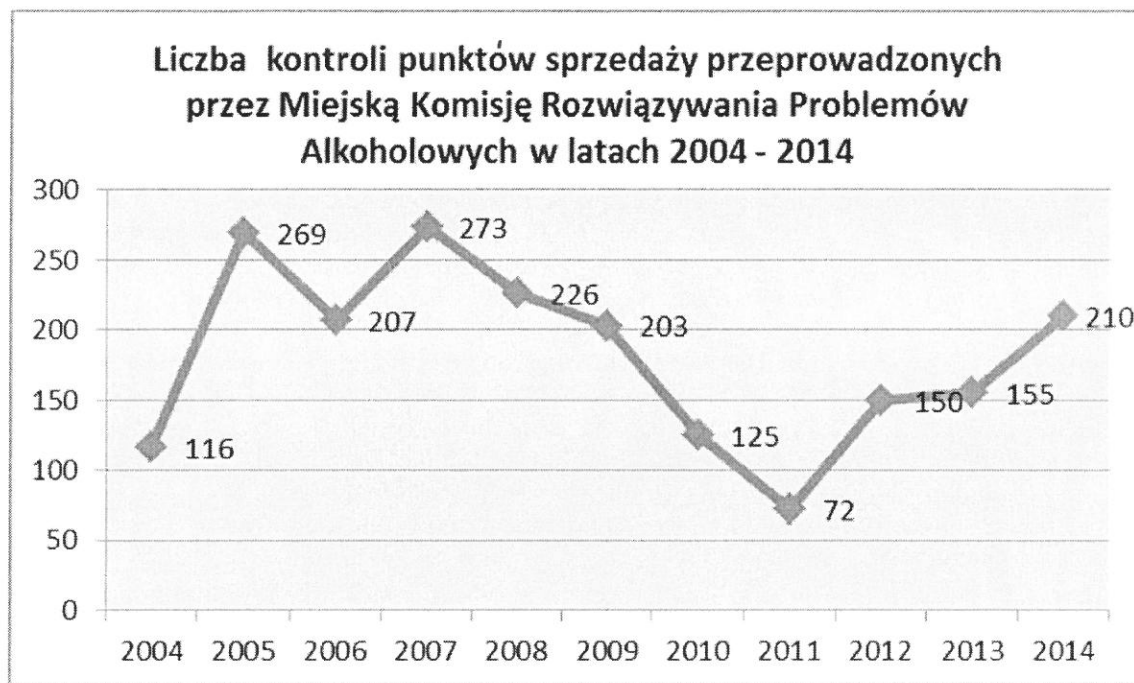
Liczba osób doznających przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie, z którymi kontaktowała się Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2011-2014

Rok	Kontakt z osobami doznającymi przemocy w rodzinie	Kontakt z osobami stosującymi przemoc w rodzinie
2011	7	8
2012	121	104
2013	143	137
2014	160	83

W 2014 roku Komisja przeprowadziła 210 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i jest to wzrost w porównaniu z rokiem 2013 o 35,5%. Na poniższym wykresie widać, że od 2007 roku liczba kontroli punktów sprzedaży systematycznie spadała osiągając w 2011 roku poziom najniższy na przestrzeni obserwowanych lat. Lata 2012 - 2014 to z kolei wzrost aktywności w tym zakresie.

Wykres 14

Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzonych przez Miejską Komisję Rozwiązania Problemów Alkoholowych w latach 2004-2014

Opracowany „Raport stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2014 rok” zawiera zestawienie problemów związanych z alkoholem w Płocku - mapę problemów alkoholowych, którą przedstawiono poniżej.

1. Problemy dotyczące całej populacji dzieci i młodzieży

Z badań przeprowadzonych w 2012 roku wynika, że odsetki młodzieży pijącej alkohol okazjonalnie (przynajmniej raz w ciągu roku) i często (przynajmniej raz w ciągu miesiąca) są w Płocku niższe od średniej krajowej (Sierosławski, Jabłońska, 2012). Niestety za ten pozytywny wynik odpowiadają jedynie chłopcy. Rozpowszechnienie picia i upijania się przez dziewczęta jest w Płocku większe niż w całym kraju. Informacje z działających w Płocku instytucji na temat zachowań problemowych nietrzeźwych nastolatków (liczba interwencji Pogotowia Ratunkowego wobec nietrzeźwych osób niepełnoletnich, liczba nieletnich dowiezionych do Izby Wyrzeźwień, interwencje wobec osób nietrzeźwych nieletnich przebywających w miejscach publicznych) wskazują, że problemy te wykazują tendencje w kierunku zmniejszania się.

2. Problemy dotyczące dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i innych członków takich rodzin

Na podstawie dostępnych danych można stwierdzić, że w Płocku maleje liczba osób potrzebujących szeroko zakrojonej pomocy w związku z problemem alkoholowym lub przemocy w rodzinie (świadczą o tym dane Policji oraz Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego). Jednocześnie, od roku 2012 wzrasta liczba dzieci korzystających z innych form pomocy – w ramach pracy podwórkowej i klubach realizujących program opiekuńczo-wychowawczy.

3. Problemy zdrowotne dotyczące osób pijących szkodliwie i uzależnionych od alkoholu

Dane z płockich placówek służby zdrowia wskazują na spadek w 2014 roku ogólnej liczby osób potrzebujących pomocy w związku z nadmiernym piciem alkoholu. Za wynik ten odpowiada spadek liczby pacjentów Poradni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień PZOZ w Płocku, ponieważ liczba pacjentów w ośrodkach stacjonarnych - w Pododdziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych PZOZ w Płocku oraz w Szpitalu w Gostyninie wzrosła. Spadła jednak ogólna liczba nowych zachorowań. Dane te mogą wskazywać na wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu – co byłoby złym wynikiem; albo na wzrost liczby osób poszukujących pomocy w związku problemem alkoholowym – co byłoby wynikiem dobrym, świadczącym o coraz lepszej jakości i dostępności pomocy terapeutycznej. Na korzyść tej drugiej hipotezy przemawia spadek ogólnej liczby przyjęć do Izby Wyrzeźwień w ostatnim roku.

4. Przestępczość i wykroczenia związane z piciem alkoholu

Na podstawie danych Straży Miejskiej można stwierdzić, że zmniejszyła się o 25,7% liczba wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. Zmniejszyła się także liczba interwencji dotyczących spożywania alkoholu w miejscach, w których jest to zabronione. Natomiast wzrosła o 23% liczba interwencji przeprowadzonych wobec osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych, w których pozostawienie ich mogło zagrażać ich życiu lub zdrowiu. Zmiany te należy więc uznać za niejednoznaczne. Z kolei z danych z Policji wynika, że nietrzeźwi podejrzani o popełnienie przestępstwa stanowili 38,4% w stosunku do wszystkich zatrzymanych z terenu miasta i powiatu oraz 29,6% w stosunku do zatrzymanych w mieście Płocku. Wzrost tej kategorii może prowadzić do nasilenia poczucia zagrożenia mieszkańców Płocka i/lub upowszechniania wzorów picia alkoholu związanych z ryzykiem szkód zdrowotnych i społecznych.

5. Czynniki zwiększające ryzyko występowania problemów alkoholowych

Poważnym czynnikiem zwiększającym ryzyko wzrostu spożycia alkoholu i szkód z tym związanych jest duża dostępność punktów sprzedających napoje alkoholowe zwłaszcza tych, które oferują napoje wysokoprocentowe. Mimo pozytywnych tendencji zaobserwowanych w roku 2014 - niewielki spadek liczby punktów sprzedaży i tym samym zahamowanie trendu wzrostowego – dostępność alkoholu w Płocku nadal należy uznać za wysoką. Warto w tym miejscu podkreślić, że młodzież w Płocku ocenia dostępność alkoholu nieco niżej niż rówieśnicy w Polsce, natomiast odsetek 17-18-latków, którzy często kupują wódkę jest w Płocku wyższy niż średnia krajowa (Sierosławski, Jabłońska, 2012). Z jednej strony korzystną zmianą jest

zmniejszająca się widoczność osób nadużywających alkoholu w miejscach publicznych, o czym można wnioskować z danych Straży Miejskiej, ale z drugiej strony wzrosła liczba przeprowadzonych interwencji wobec osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych, w których pozostawienie ich mogło zagrażać ich życiu lub zdrowiu oraz wzrosła liczba wniosków kierowanych do Sądu przez Policję w związku z wykroczeniami przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu w związku z alkoholem, co może negatywnie wpływać na poczucie bezpieczeństwa oraz świadczyć o szkodliwych wzorach konsumpcji.

Istniejące zasoby Płocka w sferze profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Poniżej przedstawiono informacje na temat form pomocy udzielanych przez instytucje, placówki i grupy samopomocowe z zakresu szeroko rozumianych problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Szczegółowa informacja na temat bezpłatnej pomocy dla mieszkańców Płocka z ww. zakresu dostępna jest na stronie internetowej Urzędu Miasta Płocka www.plock.eu.

A. Pomoc dla osób z problemem alkoholowym, problemem przemocy w rodzinie oraz ich rodzin

Poradnie, działania prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe oraz grupy samopomocowe.

Na terenie Płocka funkcjonują 3 placówki leczenia odwykowego:

- Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.,
- Pododdział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.,
- Ośrodek Medyczno – Psychologiczny „Vide” – Oddział Dzienny Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Poradnia Leczenia Uzależnień.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących osób nadużywających alkoholu,
- podejmowanie działań zmierzających do zobowiązania do leczenia odwykowego,
- zawiadamianie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie o zaistniałej przemocy w rodzinie (wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”).

Ponadto pomoc specjalistyczną oferują:

- punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych, nadużywających alkoholu, ofiar i sprawców przemocy oraz ich rodzin,
- ośrodek interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie,
- ośrodki profilaktyki i terapii uzależnień,
- Noclegownia dla Kobiet i Matek z Dziećmi,
- Hostel (Dom dla osób doznających przemocy w rodzinie),
- Pokój Przyjaznych Przesłuchań,
- stowarzyszenia abstynenckie,
- mieszkanie chronione dla osób „wychodzących z przemocy w rodzinie”.

Na terenie Płocka działalność prowadzą również grupy samopomocowe:

- grupy wsparcia AA (Anonimowi Alkoholicy),
- grupy wsparcia AI – Anon (wspólnota rodzin i bliskich osób z problemem alkoholowym),
- grupy DDA (wspólnota dorosłych osób pochodzących z rodzin alkoholowych - Dorosłe Dzieci Alkoholików),
- spotkania motywacyjno – edukacyjne dla osób z problemami alkoholowymi,
- grupa „Nar - Anon” (dla rodziców dzieci uzależnionych).

Punkty konsultacyjno-informacyjne oferują następujące formy pomocy:

- rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta,
- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do specjalistycznego leczenia,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,

- udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym,
- udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom,
- prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,
- rozpoznawanie zjawiska przemocy, udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- udzielanie pomocy prawnej,
- motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym/terapii,
- przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy,
- udzielanie konsultacji sprawcom przemocy w rodzinie,
- prowadzenie terapii psychologicznej dla DDA,
- psychoedukacja, terapia pedagogiczna i logopedyczna dla dzieci,
- terapia psychologiczna indywidualna, grupowa, małżeńska,
- terapia dla osób z problemami emocjonalnymi na skutek uzależnień i przemocy w rodzinie występujących w przeszłości.

W Punktach udzielana jest interdyscyplinarna pomoc przez psychologów, lekarza neurologa, pedagogów, prawników, logopedów, mediatorów, profilaktyka uzależnień, specjalistę ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, specjalistę psychoterapii uzależnień (osoba posiadająca certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień nadany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych), instruktora terapii uzależnień (osoba posiadająca certyfikat instruktora terapii uzależnień nadany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych). Dostępność do Punktów dostosowana jest do potrzeb mieszkańców – dyżury odbywają się od poniedziałku do piątku.

Zajęcia dla rodziców dzieci uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem

Zajęcia prowadzone są w Ośrodkach Profilaktyki i Terapii prowadzonych przez: Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Kai Kairos”, Fundację Ekonomii Społecznej „Przystań” oraz w Poradni Profilaktyczno-Konsultacyjnej MONAR w Płocku.

Na terenie Płocka osoba doświadczająca przemocy i sprawca przemocy może otrzymać profesjonalną pomoc w następujących miejscach oraz formach:

- w Punktach konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie,
- w Hostelu (Domu dla osób doznających przemocy w rodzinie),
- w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
- w grupach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- w grupie terapeutycznej dla ofiar przemocy w rodzinie,
- w grupach roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- w programach edukacyjno – korekcyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- w Pokoju Przyjaznych Przesłuchań,
- w mieszkaniach chronionych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

W ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Płocku działają następujące podmioty: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Miejska Policji, służba zdrowia, organizacje pozarządowe, placówki oświatowo-wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Straż Miejska.

B. Pomoc udzielana dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym

Placówki wsparcia dziennego:

W Płocku funkcjonują następujące placówki wsparcia dziennego:

- 8 Klubów Profilaktyki Środowiskowej,
- 6 świetlic miejskich,
- 7 świetlic środowiskowych.

Bezpłatny wypoczynek dla dzieci i młodzieży pochodzącej z rodzin z problemem alkoholowym, przemocą oraz zagrożonych uzależnieniem:

- kolonie letnie,
- zimowiska.

Działania realizowane przez instytucje, szkoły oraz organizacje pozarządowe skierowane do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, z problemem alkoholowym oraz przemocą w rodzinie.

C. Działalność profilaktyczna

Systematyczna realizacja kompleksowych działań profilaktycznych realizowanych na wszystkich szczeblach edukacji tj. w szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz przedszkolach. W ramach zadań programu realizowane są programy profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży, rodziców oraz nauczycieli o potwierdzonej skuteczności, które wykorzystują skuteczne strategie profilaktyczne; rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji:

- realizacja we wszystkich szkołach podstawowych dwóch rekomendowanych programów: „Program Domowych Detektywów” oraz „Fantastyczne możliwości”,
- realizacja w szkołach gimnazjalnych rekomendowanego programu profilaktyki zintegrowanej pn. „Archipelag skarbów”.

W działaniach profilaktycznych oprócz dzieci i młodzieży bierze udział duża grupa rodziców, co stanowi pozytywny element oddziaływań profilaktycznych – rodzina jest bardzo ważnym czynnikiem chroniącym. Działania profilaktyczne są prowadzone systematycznie, co podnosi ich skuteczność. W placówkach oświatowo-wychowawczych realizowane są również inne projekty stanowiące uzupełnienie prowadzonych działań rekomendowanych.

Wdrożenie realizacji pozaszkolnych - środowiskowych działań profilaktycznych

- prowadzenie sieci Klubów Profilaktyki Środowiskowej,
- projekty realizowane przez instytucje kultury,
- zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe.

Realizacja programu wczesnej interwencji „FreD”

Program skierowany jest do młodych osób (14 – 21 lat) odnotowanych przez szkołę, pracodawcę, Policję, Straż Miejską, Sąd bądź Prokuraturę za incydenty związane z eksperymentowaniem z używkami.

Działalność edukacyjno-informacyjna

- publikacja oraz rozdawnictwo materiałów edukacyjno-informacyjnych,
- udział w kampaniach ogólnopolskich,
- realizacja szkoleń.

CELE MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Celem głównym Programu jest rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności: zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej.

Do szczegółowych celów Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok należy:

1. ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających ze spożywania alkoholu,
2. ograniczanie dostępności i zmiana struktury spożywanego alkoholu,
3. ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych oraz rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz skali zjawiska przemocy w rodzinie,
4. ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież poprzez realizację działań profilaktycznych,
5. doskonalenie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej, promowania postaw społecznych ważnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej,
6. rozwój oraz zwiększenie skuteczności istniejącego systemu pomocy dla osób uzależnionych oraz nadużywających alkoholu, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie poprzez udzielanie kompleksowej pomocy specjalistycznej,
7. zwiększenie dostępu do oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce uzależnień, rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- V. Działania na rzecz ograniczenia dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu na terenie miasta.
- VI. Wydzielenie w budżecie miasta Płocka środków finansowych przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- VII. Opiniowanie wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI

ZADANIE I

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu oraz terapię członków ich rodzin prowadzą podmioty lecznicze w ramach świadczeń stacjonarnych i całodobowych oraz ambulatoryjnych w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej*. Zgodnie z art. 21 *ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* od osób uzależnionych od alkoholu nie pobiera się opłat za świadczenia w zakresie leczenia odwykowego udzielanego przez ww. podmioty. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. Poziom finansowania świadczeń zdrowotnych przez Narodowy Fundusz Zdrowia w obszarze leczenia uzależnienia od alkoholu nie zabezpiecza realnego popytu na te świadczenia. Zadaniem samorządu jest realizacja działań mających na celu zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej skierowanej do osób uzależnionych od alkoholu oraz członków rodziny osoby uzależnionej od alkoholu.

Realizacja wymienionego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. współpracę z placówkami lecznictwa odwykowego wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych od alkoholu oraz osób używających alkoholu w sposób ryzykowny i szkodliwy,
2. rozszerzenie oferty programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu, dorosłych dzieci alkoholików oraz ich rodzin,
3. finansowanie świadczeń zdrowotnych z zakresu terapii uzależnienia od alkoholu dla osób uzależnionych oraz psychoterapii dla osób współuzależnionych, wykraczających poza zakres podstawowej oferty terapeutycznej,
4. wspieranie placówek lecznictwa odwykowego w zakresie realizacji programów nakierowanych na ograniczenie spożywania alkoholu,
5. wspieranie rozwoju, modernizacji i remontu placówek lecznictwa odwykowego, wyposażenie placówek odwykowych w pomoce i sprzęt niezbędny do diagnozy, leczenia i prowadzenia zajęć terapeutycznych, zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów,
6. wspieranie oddziaływań rehabilitacyjnych wobec osób bezdomnych uzależnionych od alkoholu, w tym we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej:
 - zapewnienie wstępnych działań interwencyjnych w sytuacji kryzysu w funkcjonowaniu społecznym,
 - współpraca w zakresie prowadzenia pracy socjalnej, w tym praca w środowisku,
 - prowadzenie działań motywacyjnych z zakresu terapii uzależnień oraz działań socjoterapeutycznych,
 - zapewnienie porad edukacyjno-konsultacyjnych oraz informacyjnych.
7. opłacenie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – psychologa oraz psychiatry,
8. opłacenie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
9. dofinansowanie kształcenia oraz doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego – szkoleń i kursów specjalistycznych, staży, superwizji, itp.

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba osób uczestniczących w rozszerzonych programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych,
2. liczba pacjentów uzależnionych od alkoholu biorących udział w programach pogłębionej terapii uzależnień,
3. liczba osób biorących udział w programach pogłębionej psychoterapii dla osób współuzależnionych,
4. liczba pracowników lecznictwa odwykowego podnoszących kwalifikacje zawodowe,
5. liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym,
6. liczba osób pijących alkohol szkodliwie, objętych świadczeniami opieki psychiatrycznej i placówek lecznictwa odwykowego
7. liczba osób bezdomnych uzależnionych od alkoholu uczestniczących w działaniach rehabilitacyjnych.

ZADANIE II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rodziny, w których występują problemy alkoholowe wymagają kompleksowego wsparcia specjalistycznego. Nadużywanie alkoholu przez jednego członka rodziny zakłóca prawidłowe funkcjonowanie całego systemu rodzinnego oraz wpływa destrukcyjnie na wszystkich członków rodziny. W szczególnie niekorzystnej sytuacji są dzieci wychowujące się w takich rodzinach. Narażone są na częste sytuacje stresujące, co wpływa negatywnie na ich rozwój psychofizyczny i emocjonalny oraz w konsekwencji może prowadzić do zaburzeń zachowania. Celem zadania będzie przede wszystkim podejmowanie działań mających wpływ na poprawę funkcjonowania rodzin, w których występują problemy alkoholowe oraz rodzin zagrożonych uzależnieniem. Pomoc będzie oferowana w szczególności w formie poradnictwa, działań terapeutycznych oraz edukacyjnych skierowanych do wszystkich członków rodziny. Potrzebę dalszego wspierania lokalnej infrastruktury pomocowej dla mieszkańców Płocka potwierdzają wyniki „Raportu stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2014 rok”.

Znaczna część działań realizowanych w ramach zadania będzie stanowiła kontynuację przedsięwzięć skierowanych do dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach z problemem alkoholowym oraz dzieci z rodzin prawidłowo funkcjonujących. Działania te będą miały na celu oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, promocji zdrowego stylu życia, jak również rozpoznawania oraz zaspokajania indywidualnych potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka.

W ramach zadania realizowane będą również działania mające na celu zapobieganie przemocy poprzez doskonalenie systemu działań ograniczających zjawisko przemocy pod wpływem alkoholu oraz zapewnienie stałej, kompleksowej i profesjonalnej pomocy specjalistycznej z ww. zakresu.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. tworzenie nowych i wspieranie istniejących miejsc wsparcia środowiskowego dla dzieci, w tym z rodzin z problemem alkoholowym oraz z grup podwyższonego ryzyka, m. in. finansowanie bieżącej działalności klubów profilaktyki środowiskowej oraz ewaluacja ich działalności,
2. finansowanie prowadzenia zajęć oraz projektów promujących zdrowy styl życia oraz stanowiących alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu,
3. finansowanie programów profilaktycznych oraz socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży pochodzącej w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych,
4. organizowanie i finansowanie superwizji oraz konsultacji dla pracowników placówek udzielających pomocy dzieciom i młodzieży, w tym z rodzin z problemem uzależnienia,
5. organizację i/lub dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholowe, przemoc w rodzinie, rodzin zagrożonych uzależnieniem oraz rodzin prawidłowo funkcjonujących, w tym połączonego z realizacją zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień,
6. działalność prowadzoną w Miejskim Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych, w tym pokrycie kosztu funkcjonowania punktu konsultacyjnego, prowadzenie grup wsparcia, zajęć terapeutycznych, zajęć socjoterapeutycznych, organizacja szkoleń itp.,
7. finansowanie wynagrodzenia specjalistów udzielających pomocy osobom uzależnionym, ofiarom przemocy oraz ich rodzinom, w tym w ramach punktów konsultacyjnych oraz w formie pracy streetworkerów zajmujących się wsparciem osób uzależnionych od alkoholu przebywających na ulicy, na klatkach schodowych, na terenie ogródków działkowych, w pustostanach, w piwnicach itp.,
8. dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem uzależnień oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych organizowanych dla pedagogów, psychologów, nauczycieli, wychowawców klubów profilaktyki środowiskowej, świetlic miejskich i środowiskowych itp.,
9. podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z rodzinami osób uzależnionych poprzez organizację szkoleń, narad, seminariów, konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie, a także dotyczących współpracy służb i instytucji w ww. zakresie, wspieranie pracy interdyscyplinarnych zespołów udzielających pomocy dzieciom i rodzinie z problemami wynikającymi z uzależnień, w szczególności w zakresie współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Płocku,

10. współpracę oraz wspieranie działalności Domu dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie (Hostelu), który jest prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku,
11. współpracę w zakresie funkcjonowania oraz wspieranie działalności Pokoju Przyjaznych Przesłuchań – ofiar i świadków przestępstw, prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku,
12. tworzenie, finansowanie i dofinansowywanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla osób uzależnionych, ofiar przemocy w rodzinie oraz ich rodzin,
13. wdrażanie i finansowanie oddziaływań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym realizacja programu edukacyjno-korekcyjnego dla sprawców przemocy i osób nie radzących sobie ze złością i agresją,
14. podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez organizację oraz dofinansowanie szkoleń, konferencji i superwizji dla przedstawicieli służb działających w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
15. organizację warsztatów umiejętności rodzicielskich – zajęć o charakterze profilaktycznym, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych, przygotowujących rodziców do wychowywania dzieci bez przemocy oraz radzenia sobie z trudnymi sytuacjami pojawiającymi się w procesie wychowania dzieci,
16. prowadzenie wsparcia i terapii dla dzieci z Płodowym Zespołem Alkoholowym oraz dla ich rodziców i opiekunów,
17. prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym wobec dzieci oraz włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy,
18. prowadzenie działań informacyjnych, dotyczących możliwości otrzymania pomocy na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie – w ośrodkach pomocy społecznej, podmiotach leczniczych, policji, parafiach, siedzibach organizacji pozarządowych, punktach konsultacyjnych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, poradniach zdrowia psychicznego, świetlicach miejskich, klubach profilaktyki środowiskowej itp.,
19. prowadzenie działań edukacyjnych służących zmniejszeniu skali zaburzeń życia rodzinnego, w szczególności wynikających z problemu alkoholowego oraz przemocy w rodzinie, rozdawnictwo materiałów edukacyjno- informacyjnych.

Ważną rolę w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym pełni **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, podejmująca czynności zmierzające do zobowiązania do leczenia odwykowego.

Zadania Komisji

1. Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji:
 - a) przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,
 - b) przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o leczenie odwykowe wpływających z instytucji, m. in. Prokuratury Rejonowej, Komendy Miejskiej Policji, Sądu Rejonowego, Izby Wytrzeźwień, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz od członków rodzin osób nadużywających alkoholu,
 - c) motywowanie osób zgłoszonych do Komisji do podjęcia leczenia odwykowego,
 - d) monitorowanie przebiegu leczenia,
 - e) podejmowanie działań w stosunku do osób pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz kierowanie ich do miejsc pomocy specjalistycznej.
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
 - a) zlecanie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania formy leczenia osób zgłaszanych do Komisji,
 - b) kierowanie wniosków do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
 - c) wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia,
 - d) występowanie członków Komisji w charakterze strony przed Sądem w sprawach o leczenie odwykowe.
3. Kierowanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci.
4. Opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.
5. Wszczynianie procedury „Niebieskie Karty”.

6. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Kierowanie osób uzależnionych, współuzależnionych i doznających przemocy w rodzinie do instytucji świadczących usługi specjalistyczne. Współpraca z instytucjami - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Miejską Policji, Izbą Wytrzeźwień, Poradnią Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Prokuraturą, Sądem, Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie itp. w sprawach osób zgłoszonych do Komisji.
7. Udział w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grupach roboczych powoływanych zgodnie z *ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*.
8. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie *ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* skierowanych do różnych grup zawodowych i społecznych, w tym szkolenia w zakładach pracy.
9. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu poprzez:
 - a) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
 - b) prowadzenie działań kontrolnych (w tym w formie działalności profilaktyczno-edukacyjnej prowadzonej w placówkach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych) w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
 - c) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów *ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
10. Udział członków Komisji w szkoleniach dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
11. Wydawanie komunikatów i opinii zawierających stanowisko w sprawie profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
12. Współpraca z mediami w zakresie działalności prowadzonej przez Komisję.
13. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za pracę indywidualną, w zespołach i na posiedzeniach Komisji przysługuje wynagrodzenie w formie umowy cywilnoprawnej w wysokości:
 - 50,00 zł brutto za 1 godzinę pracy dla członka Komisji w zespole motywującym do podjęcia leczenia oraz na posiedzeniach Komisji,
 - 65 zł brutto za 1 godzinę pracy dla Przewodniczącego Komisji w zespole motywującym do podjęcia leczenia oraz na posiedzeniach Komisji,
 - 30,00 zł brutto dla członka Komisji za kontrolę 1 punktu sprzedaży napojów alkoholowych, w tym w formie działalności profilaktyczno-edukacyjnej prowadzonej w placówkach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
 - 30,00 zł brutto za opracowanie 1 wniosku do Sądu/Prokuratury w sprawach dotyczących osób zgłaszanych do Komisji,
 - 80,00 zł brutto dla członka Komisji za 1 godzinę przeprowadzonego szkolenia.Członkom Komisji przysługuje również dofinansowanie kosztów udziału w szkoleniach, seminariach i konferencjach.

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba placówek realizujących program opiekuńczo-wychowawczy,
2. liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w zajęciach odbywających się w placówkach realizujących program opiekuńczo-wychowawczy,
3. liczba dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym biorącej udział w zajęciach odbywających się w placówkach realizujących program opiekuńczo-wychowawczy,
4. liczba placówek realizujących program socjoterapeutyczny,
5. liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w zajęciach odbywających się w placówkach realizujących program socjoterapeutyczny,
6. liczba dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym biorącej udział w zajęciach odbywających się w placówkach realizujących program socjoterapeutyczny,
7. liczba innych miejsc udzielających wsparcia dzieciom/rodzinom z problemem alkoholowym,
8. liczba dzieci/rodzin biorących udział w zajęciach organizowanych w innych miejscach udzielających wsparcia dzieciom/rodzinom z problemem alkoholowym,

9. liczba osób uczestniczących w specjalistycznych formach pomocy,
10. liczba punktów konsultacyjnych,
11. liczba osób, którym udzielono porad w punkcie konsultacyjnym,
12. liczba porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym,
13. liczba osób objętych pomocą w ramach pracy streetworkerów,
14. liczba osób biorących udział w programie edukacyjno-korekcyjnym dla sprawców przemocy i osób nie radzących sobie ze złością i agresją,
15. liczba zorganizowanych szkoleń/konferencji z zakresu pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
16. liczba uczestników szkoleń/konferencji z zakresu pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
17. liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w wypoczynku,
18. liczba osób uczestniczących w warsztatach umiejętności rodzicielskich,
19. liczba publikacji i materiałów edukacyjno-informacyjnych,
20. liczba osób zgłoszonych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
21. liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia odwykowego,
22. liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego, skierowanych do sądu,
23. liczba przeszkolonych sprzedawców napojów alkoholowych.

ZADANIE III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Wśród zadań realizowanych w ramach Programu znajduje się prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej, która ma na celu edukację, promocję zdrowego stylu życia oraz utrwalanie postaw abstynenckich, szczególnie wśród młodych ludzi. W ramach zadania realizowane będą systematyczne działania ukierunkowane na całe populacje mające na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej oraz projekty skierowane na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia zaburzeń rozwojowych. Realizowane będą również działania skierowane do rodziców dotyczące odpowiedzialnego podejścia do problematyki spożywania napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież. W ramach prowadzonych działań, zgodnie z wnioskami zawartymi w „Raporcie stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2014 rok”, wykorzystywane będą rekomendowane programy profilaktyczne oparte na skutecznych strategiach oddziaływań. Organizowane będą ponadto szkolenia dla osób pracujących z dziećmi, dotyczące efektywnych sposobów przekazywania wiedzy na temat uzależnień, wskazywania alternatywnych wzorców spędzania wolnego czasu, radzenia sobie ze stresem i rozwiązywaniem problemów.

W ramach zadania będą ponadto realizowane projekty edukacyjno-informacyjne mające na celu przeciwdziałanie nietrzeźwości w miejscach publicznych oraz działania z zakresu wczesnego rozpoznawania oraz interwencji wobec osób nadużywających alkoholu w sposób ryzykowny i szkodliwy. Prowadzona będzie diagnoza problemów alkoholowych oraz ewaluacja działań profilaktycznych.

Realizowane działania uwzględniały będą profilaktykę:

1. uniwersalną - ukierunkowaną na całe populacje bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów,
2. selektywną - ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów związanych z uzależnieniami,
3. wskazującą - ukierunkowaną na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka, które ujawniają pierwsze symptomy upijania się lub eksperymentowania z narkotykami.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. finansowanie oraz prowadzenie na terenie placówek oświatowo- wychowawczych oraz opiekuńczo- wychowawczych programów profilaktycznych, socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz innych form uwzględniających zagadnienia dotyczące rozwoju umiejętności społecznych, przeciwdziałania uzależnieniom oraz edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym,
2. realizację programów profilaktyczno- interwencyjnych dla młodzieży eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi,
3. dofinansowanie wypoczynku oraz wyjazdów dzieci i młodzieży związanych z realizacją programów profilaktycznych oraz socjoterapeutycznych,
4. realizację programów oraz przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych np. grupy leaderskie, spektakle profilaktyczne, gazetki, audycje radiowe itp.,
5. realizację zajęć promujących zdrowy styl życia i stanowiących alternatywę wobec środków uzależniających oraz zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży,
6. prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych oraz programach socjoterapeutycznych,
7. organizację oraz dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą, rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych, podnoszących kompetencje wychowawcze i profilaktyczne oraz ułatwiających tworzenie programów wychowawczych szkoły,
8. podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych – prowadzenie warsztatów, konsultacje specjalistów itp.,
9. organizowanie i wspieranie lokalnych działań, kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz przeciwdziałaniem nietrzeźwości w miejscach publicznych, zakup materiałów edukacyjno- informacyjnych itp.,
10. współudział w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, w tym w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”,
11. prowadzenie badań i sondaży, lokalnych diagnoz, pozwalających ocenić aktualny stan problemów alkoholowych, zasobów i efektów podejmowanych działań w środowisku lokalnym,
12. przeprowadzenie badań ankietowych ESPAD – „Europejski Program Badań nad Używaniem Alkoholu i Środków Odurzających przez Młodzież Szkolną”,
13. prowadzenie działalności w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców – kampanie edukacyjne związane z promowaniem trzeźwości kierowców, dystrybucja materiałów edukacyjnych,
14. prowadzenie działań profilaktycznych w środowisku pracy,
15. prowadzenie działań związanych z podnoszeniem kompetencji zawodowych przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi,
16. podejmowanie działań z zakresu wczesnego rozpoznawania i interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie, w tym włączanie do działań lekarzy pierwszego kontaktu,
17. współpracę z mediami w zakresie propagowania wiedzy, dotyczącej profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
18. zakup oraz rozdawnictwo materiałów edukacyjno- informacyjnych z zakresu profilaktyki i uzależnień.

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba placówek realizujących działania z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej,
2. liczba programów z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej,
3. liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w programach profilaktycznych,
4. liczba młodzieży uczestniczącej w programach profilaktyczno- interwencyjnych,
5. liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w programach rówieśniczych,
6. liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w kampaniach promujących zdrowy styl życia,
7. liczba i rodzaj projektów skierowanych do rodziców,
8. liczba rodziców uczestniczących w projektach i programach profilaktycznych,
9. liczba zorganizowanych szkoleń,
10. liczba przeszkolonych osób, w tym realizatorów programów,

11. liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych,
12. liczba zrealizowanych projektów badawczych,
13. liczba publikacji i materiałów edukacyjno-informacyjnych,
14. liczba publikacji skierowanych do rodziców,
15. liczba publikacji skierowanych do osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
16. liczba podmiotów realizujących metodę wczesnego rozpoznawania i interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,
17. liczba osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie objętych wczesnym rozpoznaniem i interwencją.

ZADANIE IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce uzależnień, rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania polegać będzie na wspieraniu oraz zlecaniu realizacji projektów z zakresu profilaktyki i uzależnień podmiotom realizującym działania z ww. zakresu - instytucjom, organizacjom pozarządowym oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 *ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Szczególna uwaga będzie skierowana na wsparcie działalności stowarzyszeń abstynenckich, które podejmują działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych na poziomie lokalnym, w tym wobec osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin. Działania stowarzyszeń abstynenckich mają wpływ na zwiększenie liczby osób utrzymujących abstynencję, wspierają trzeźwienie, zapobiegają wykluczeniu społecznemu i zapewniają integrację społeczną osobom z problemem alkoholowym, są istotnym elementem w procesie zdrowienia.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. wspieranie finansowe, merytoryczne i organizacyjne instytucji prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, promocji zdrowego stylu życia, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, udzielania pomocy specjalistycznej osobom nadużywającym i uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin,
2. wspieranie organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 *ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* w zakresie realizacji zadań publicznych związanych z profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, udzielaniem pomocy specjalistycznej osobom nadużywającym i uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin, osobom pijącym alkohol ryzykownie i szkodliwie - zgodnie z zasadami określonymi w ww. ustawie,
3. współpracę i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, ośrodków profilaktyki i terapii, ruchów samopomocowych oraz grup wsparcia, współdziałanie w zakresie propagowania stylu życia bez uzależnień, w tym wspieranie zajęć socjoterapeutycznych dla rodzin osób uzależnionych,
4. organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń i integracji środowiska zawodowego osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
5. organizację oraz dofinansowywanie szkoleń dla przedstawicieli instytucji oraz organizacji pozarządowych zajmujących się profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
6. zakup pomocy naukowych, dydaktycznych, książek oraz materiałów edukacyjno-informacyjnych przeznaczonych na pakiety edukacyjno-informacyjne, które będą przekazywane szkołom, instytucjom oraz organizacjom pozarządowym zajmującym się profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
7. współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, w szczególności z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytutem Psychiatrii i Neurologii, Fundacją Dzieci Niczyje, Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej.

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 *ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, którym zlecono realizację zadań publicznych,
2. liczba projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 *ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*,

3. liczba osób uczestniczących w projektach realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
4. liczba stowarzyszeń abstynenckich,
5. liczba osób korzystających z oferty stowarzyszeń abstynenckich,
6. liczba instytucji, którym udzielono wsparcia,
7. liczba projektów realizowanych przez instytucje, którym udzielono wsparcia,
8. liczba osób uczestniczących w projektach realizowanych przez instytucje, którym udzielono wsparcia.

ZADANIE V

Działania na rzecz ograniczenia dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu na terenie miasta.

Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi organy samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania. W świetle powyższego w Płocku obowiązują następujące akty prawa miejscowego:

1. Uchwała Nr 66/VI/2011 Rady Miasta Płocka z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie miasta Płocka,
2. Uchwała Nr 67/VI/2011 Rady Miasta Płocka z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie miasta Płocka,
3. Uchwała Nr 43/V/02 Rady Miasta Płocka z dnia 30 grudnia 2002 roku w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Płocka, Uchwała Nr 320/XVII/03 Rady Miasta Płocka z dnia 25 listopada 2003 roku zmieniająca uchwałę w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Płocka, Uchwała Nr 431/XXVI/2012 Rady Miasta Płocka z dnia 28 sierpnia 2012 roku zmieniająca uchwałę w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Płocka, Uchwała Nr 666/XXXIX/2013 Rady Miasta Płocka z dnia 29 października 2013 roku zmieniająca uchwałę w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Płocka, Uchwała Nr 795/XLVI/2014 Rady Miasta Płocka z dnia 29 kwietnia 2014 roku zmieniająca uchwałę w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Płocka oraz Uchwała Nr 38/III/2014 rady miasta Płocka z dnia 30 grudnia 2014 roku zmieniająca uchwałę w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Płocka.

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie miasta Płocka,
2. liczba punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie miasta Płocka.

ZADANIE VI

Wydzielenie w budżecie miasta Płocka środków finansowych przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z art. 11' ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4' ust. 1 ww. ustawy gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18 ustawy. Uzyskane środki finansowe z wymienionych opłat zostają zabezpieczone w budżecie Miasta i przeznaczone będą na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Na realizację Programów zaplanowano środki finansowe w wysokości nie mniejszej niż 2 650 000,00 zł. Wysokość środków

przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określona będzie w Uchwale Budżetowej Miasta Płocka na rok 2016.

ZADANIE VII

Opiniowanie wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W celu prawidłowego wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołuje się Zespół Opiniujący Wydatki Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w następującym składzie:

1. Zastępca Prezydenta Miasta ds. Polityki Społecznej – przewodniczący
2. Dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka – wiceprzewodniczący
3. Dyrektor Wydziału Edukacji i Kultury Urzędu Miasta Płocka – członek
4. Przewodnicząca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – członek
5. Pracownik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka – członek.

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka

Roman Siemiątkowski

GLÓWNY SPECJALISTA

Joanna Dobrzeńska

ADWOKAT

Honorata Zółtowska-Szostek

DYREKTOR

Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Agnieszka Busz

SKARBNIK MIASTA PŁOCKA

Wojciech Ostrowski

*Miejskiej Komisji Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych*

Maria Pardyka